

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ:
КОНКУРЕНТНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ**

**Матеріали V всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
2 червня 2022 року**

Львів

«Галицька видавнича спілка»

2022

ІЛИЧОК Б. І., МАРМУЛЯК А. С.	<i>ДЕМОГРАФІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН</i>	30
КАНЦІР І. А.	<i>МАРКЕТИНГ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	31
КАСПРАК Б.В., КОМАРИНЕЦЬ С.О.	<i>ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ</i>	32
КОВАЛЕНКО О.О.	<i>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ПРАВА НА ОПЛАТУ ПРАЦІ У ПЕРІОД РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОСТІ І МАЙБУТНЬОГО</i>	33
КВАСОВ О. І., КОРИЦЬКА О. І.	<i>ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ AUCHAN SA)</i>	35
КОЛОМІЄЦЬ В. І., КОРИЦЬКА О. І.	<i>УПРАВЛІННЯ ЗОЛОТОВАЛЮТНИМИ РЕЗРВАМИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПІСЛЯ 24.04.22</i>	36
КРЕЧКО О.М., МИХАЛЬЧИШИН Н. Л.	<i>ВИКЛИКИ ДЛЯ КОНКУРЕНТНОГО РОЗВИТКУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ</i>	38
КУРГАНСЬКА Е.І., ЗАІНЧОВСЬКА А.О.	<i>БЮДЖЕТНИЙ ДЕФИЦИТ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ</i>	40
КУРГАНСЬКА Е.І., ЛОГВІНОВСЬКА С.І.	<i>ОСОБЛИВОСТІ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	42
ЛАЙКО О. І., ЦИНАЛЄВСЬКА І. А.	<i>ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ ЯК ПРЕРОГАТИВА У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	43
ЛЮБОХИНЕЦЬ Л.С., ТАНАСІЄНКО Н.П.	<i>ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	45
МАНДИЧ О.В., НАУМЕНКО А.О.	<i>КРЕДИТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ ФІНАНСІВ</i>	47
МАНДЮК Я.Ю., САДОВА У.Я.	<i>БЛОКЧЕЙН ЯК СИСТЕМА ВІДНОСИН, ДРАЙВЕР ДОВІРИ ТА ЕЛЕМЕНТ ЦІННІСТЕЙ НОВОГО СУСПІЛЬСТВА: У ПОШУКУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ</i>	48
МАРИНОВ Д.М.	<i>ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ</i>	50
МАЦИК Р.О.	<i>СУТНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	51
МАШТАЛІР С.Г., КОМАРИНЕЦЬ С.О.	<i>ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ У ПЕРІОД ВІЙНИ В УКРАЇНІ</i>	52
МЕЛЬНИК А.Ф.	<i>ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ</i>	53

інтеграції, зниженню соціальної напруги на ринку праці, підвищенню суспільної продуктивності. Необхідно створювати нові адаптивні робочі місця, залучати безробітних до здобуття нових професій, створити державну програму допомоги у пошуку роботи для незахищених категорій громадян.

Зростання безробіття в умовах війни створює комплекс проблем: зниження купівельної спроможності населення, податкових надходжень до бюджету, навантаження з виплат на підтримку безробітних на бюджет, зниження рівня кваліфікації населення, підвищення рівня злочинності, соціальна напруга, інші соціальні проблем. У зв'язку з війною ситуація в Україні складна: відбувається вплив працездатного населення з ринку праці, зокрема до лав Збройних сил, територіальної оборони, волонтерських організацій, за кордон, зростає потреба в максимально раціональному використанні робочої сили та забезпеченні сприятливого рівня адаптивності працездатного населення до змін на ринку праці, що потребує виважених державних рішень. Для того щоб підвищити рівень зайнятості під час війни та у період після воєнного відновлення потрібно забезпечити мобільність робочої сили. Це сприятиме зміцненню адаптивності робочої сили, підвищенню конкурентоспроможності, ефективності її використання, створить можливість розвитку та структурної трансформації економіки, допоможе змінити регіональну спеціалізацію.

КОВАЛЕНКО О.О.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ПРАВА НА ОПЛАТУ ПРАЦІ У ПЕРІОД РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОСТІ І МАЙБУТНЬОГО

Від часів виборення у 1991 р. своєї незалежності, Україна поступово визначала пріоритет людини та її прав перед державою і нарешті у Конституції України, прийнятій 28 червня 1996 р. у ст.3 це принципове положення встановила. Саме Конституція України визнала людину, її життя та здоров'я, честь та гідність, недоторканність та безпеку найвищою соціальною цінністю. І тому, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави, яка відповідає перед людиною за свою діяльність. Головним своїм обов'язком держава визнала утвердження та забезпечення прав і свобод людини

Україна проголосила пріоритетним напрямком своєї зовнішньої політики курс на входження до Європейського Союзу та прийняла на себе відповідні зобов'язання щодо забезпечення прав людини, де особливе місце займають основне право людини – право на працю та похідні від нього інші трудові права: на справедливі та безпечні умови праці, на відпочинок, на оплату праці, на страйк тощо. Ці права завжди мали велике значення для перспектив розвитку держави, бо виступали одними з індикаторів демократичності та гуманності останньої.

Однак, сьогодні, актуальними чинниками, які обумовляють кардинальні зміни в усіх сферах функціонування та розвитку України станують події військової агресії, які розпочалися росією 24 лютого 2022 р. і тривають в Україні зараз. Зазначене, безумовно, має стати актуальною проблемою юридичної науки взагалі та науки трудового права зокрема, що має практичне значення та є нагальним для досліджень, оскільки дозволяє окреслити їх нові обрії та визначити напрямки нової юридичної парадигми.

Режим воєнного стану, запроваджений на території України Указом президента України 24 лютого 2022р.і продовжений до 23 серпня 2022 р. легалізував платформу для запровадження специфіки правового регулювання на час війни російської федерації проти України.

Оскільки війна позбавила людей мирного життя, окресливши на найближчий час їх майбутнє у площині, що залежить від військових дій, очевидно, що в найбільшому ступеню

режим воєнного стану відобразився на напрямках реалізації їх соціально-економічних прав, зокрема права на працю.

15 березня 2022 р. було прийнято Закон України від N 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», який докорінно змінив засади правового регулювання праці на невизначений період війни. Цей невеличкий за розміром нормативно-правовий акт, який вмістив в себе всього 14 статей, спромігся охопити реформами все чинне правове регулювання трудових та похідних від них відносин в Україні: від укладення трудового договору до його припинення, від сфери індивідуальних відносин в сфері праці до колективних.

Про реформування правового регулювання відносин у сфері праці і науковці, і практики мріяли вже давно, але, очевидно, що не такої реформи вони не очікували. І справа тут у тому, що закон, що розглядається, перекреслив повністю той баланс інтересів сторін трудового договору, про який з 90-х років 20 ст. писали науковці, намагаючись покласти його як підґрунтя новітнього правового регулювання праці.

Звісно, режим воєнного стану не дозволяє забезпечувати весь спектр юридичних гарантій працівників, як це є у мирний період і багато обмежень прав працівників очевидно запроваджено з метою стабілізації виробничих відносин, що постраждали під час війни, надання засобів підтримки роботодавцям, які втратили свої потужності. Однак, час, на який це могло бути запроваджено вже мину. Державні діячі, керівники військових адміністрацій говорять про необхідність провадження трудової діяльності для нормального функціонування економіки, а тому очевидно, мають працювати вже не ті механізми, які запроваджувались одразу після введення режиму воєнного стану.

Зокрема, мова йде про надане ст.10 закону «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022р. право затримувати заробітну плату без застосування до них відповідальності, а саме: «роботодавець звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання щодо строків оплати праці, якщо доведе, що це порушення сталося внаслідок ведення бойових дій або дії інших обставин непереборної сили. Звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці не звільняє його від обов'язку виплати заробітної плати. У разі неможливості своєчасної виплати заробітної плати внаслідок ведення бойові дії, строк виплати заробітної плати може бути відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства».

Насамперед, фактично за цим спеціальним законом здійснено втручання у сферу здійснення права на працю людини, яке відтерміновує виконання основного обов'язку роботодавця – оплачувати роботу, виконану працівником, чим позбавляє це право того стрижня, який його формує і скеровує ланцюг його реалізації, викреслюючи одну з основних формоутворюючих складових права на працю – заробляти собі на життя працею, яку людина вільно обирає або на яку вільно погоджується. Це як зламаний годинниковий механізм: деякий час він кульгає, а потім зупиняється назавжди і відновити його є майже неможливим.

Продовження існування цієї норми очевидно не сприяє зацікавленості людини у реалізації потреби працювати. Саме право на працю, визначене міжнародними стандартами: Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права, Конституцією України, ґрунтується на можливості заробляти собі на життя працею. І очевидно, що сьогодні – це можливість вижити у скрутних умовах. Тому це право не може бути обмеженим – людина, що працює, має отримувати заробітну плату. Тільки тоді вона буде вбудовуватись у єдиний механізм відновлення економіки України.

За останніми даними Міжнародної організації праці (далі - МОП) на травень-місяць, українська економіка сильно постраждала від російської агресії. З початку російської агресії втрачено майже 5 мільйонів робочих місць, понад 5,23 мільйона біженців втекли до сусідніх країн. Серед біженців в основному жінки, діти та особи старше 60 років. Із загальної кількості біженців приблизно 2,75 мільйона людей працездатного віку. З них 43,5 відсотка, або 1,2 мільйона, раніше працювали і втратили або залишили роботу. Якщо військові дії призведуть до ескалації, втрата робочих місць збільшиться до семи мільйонів. Проте, якби бойові дії негайно

припинилися, було б можливе швидке відновлення з поверненням 3,4 мільйонів робочих місць. Це зменшить втрати зайнятості до 8,9 відсотка.

Очевидно, що наші біженці будуть зацікавлені повертатись до України у тому разі, коли на рідній землі вони матимуть змогу заробляти собі на життя, а також мати змогу прокормити свої родини. Їхати сюди, тим більше, де в жодній точці нашої неньки-України ніхто не застрахований від авіа-ударів та ракетних обстрілів, і ще й зубожіти навряд чи буде гарною перспективою для повернення. Людина має бути впевнена у завтрашньому дні – принаймні, якщо вона може і готова працювати – вона має бути впевнена, що своєю працею вона зможе заробити собі на життя і забезпечити свою родину. І цю впевненість їй має забезпечити держава, а не навпаки – позбавити її неї.

На даний період, 3 місяці потому від початку війни, заходи із обмеження права працівника на заробітну плату як частину реалізації права на працю, очевидно вже втратили актуальність у якості, забезпечувальних роботу економіки, механізмів і стали тими стримувачами економічного розвитку України, які не дозволяють працювати моделі правового регулювання трудових відносин. Затримка заробітної плати не може тривати довго – стільки, скільки триває війна. І держава не має і далі продовжувати надавати право роботодавцям обмежувати основне соціально-економічне право людини – право на працю, стрижнем якого є можливість заробляти собі на життя працею.

КВАСОВ О. І., КОРИЦЬКА О. І.

Національний університет «Львівська політехніка»

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ AUCHAN SA)

Через вторгнення російських військ на територію України 24 лютого 2022 року багато підприємств були вимушені припинити свою діяльність на території України, що й сьогодні продовжує негативно впливати на українську економіку. Світова громада не впливає на агресора збройним шляхом, але робить це через економічні механізми. Інвестори перестали вкладати свої кошти у російський бізнес; більшість російських банків відключені від системи SWIFT; понад 500 міжнародних компаній вийшли із російського ринку, але деякі продовжують спонсорувати країну-агресора.

Однією з таких компаній є французька мережа супермаркетів та гіпермаркетів Auchan SA. Президент України Володимир Зеленський закликав французький парламент діяти рішуче, щоб знищити економіку ворога і наблизитись до перемоги. Керуючись словами президента Франції Еммануеля Макрона про те, що французький народ не воює з російським генеральний директор Auchan Retail International Ів Клод заявив: “Мета нашого бренду – бути корисним, де б ми не були” [1]. Звісно, фінансово невигідно йти з країни, де Auchan досягає 10% своїх глобальних продажів. Він “не хоче позбавити своїх роботи працівників, 40% з яких є акціонерами, а клієнтів — хліба насущного”. Але незважаючи на це, з початку війни Auchan припинив свої інвестиції в Auchan Retail Russia. У той час керівництво Auchan прикривається тим фактом, що ними було надано понад 2300 тону продуктів, 50 тисяч гігієнічних наборів, пожертвовано більш ніж 2 мільйони євро на допомогу Україні. Але подальше продовження їхньої діяльності спонсоруватиме агресію росії щодо інших незалежних держав.

Auchan має гіпермаркети у 17 країнах світу та є 11-им у світі за величиною роздрібним продавцем продуктів харчування, має 3778 торгових точок [2]. В Україні Auchan розташовується в 9 містах і налічує 27 гіпермаркетів. Перший гіпермаркет (АШАН Петрівка)